

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р арх. Елена Димитрова Димитрова,
катедра “Градоустройство”, Архитектурен факултет, УАСГ

Относно: Дисертационен труд на тема
**„ВЛИЯНИЕ НА ИНТЕРМОДАЛНИТЕ ТРАНСПОРТНИ ВЪЗЛИ
ВЪРХУ ФОРМИРАНЕТО НА ГРАДСКОТО ПУБЛИЧНО
ПРОСТРАНСТВО“**,

За присъждане на образователна и научна степен “ДОКТОР” по
професионално направление 5.7. “Архитектура, строителство и геодезия”,
научна специалност “Териториално и ландшафтно устройство и
градоустройство”

Автор: маг. урб. Васил Георгиев Маджирски, редовен докторант
към катедра Градоустройство, УАСГ

Становището е изготвено на основание Ректорска заповед №819/05.11.2021 г. и решение на научно жури (протокол № 1 от 9/11/2021 година).

Представеният за разглеждане дисертационен труд разглежда проблематика, която от последното десетилетие на 20 век навлиза все по-широко в сферата на научните изследвания и в ежедневието на градското планиране и управление. Изборът на темата е направен въз основа на установени от автора актуални проблеми на мобилността в съвременния български урбанистичен контекст, които са слабо представени в стратегическите документи за градско планиране или липсва методическа рамка за тяхното решаване. Мобилността е една от целите на устойчивото развитие на ООН за 2030 година. Публичното градско пространство е определяно в редица световни и европейски документи като важен елемент на града - част от културното наследство, но и ключов фактор за пълноценно съвременно градско развитие. Взаимното влияние между интермодалността и функционирането на публичното градско пространство в рамките на специфичен социопропространствен контекст е все още недостатъчно подробно изучено и обосновано. В този смисъл поставената пред дисертационния труд цел за *“разработване на методически подход за оценка на интермодални транспортни връзки в големите български градове, който да отчита връзките между тяхното функциониране и приноса им за формирането на градското публично пространство”* е основателна и много навременна. Чрез нея авторът съзнателно се изправя пред сериозни предизвикателства в полето на взаимодействие между различни академични дисциплини, занимаващи се с мобилността в публичното пространство и свързаните с нея градски процеси.

Като приемам за основателни всички заявени от докторанта приноси, като най-съществен принос в полето на урбанистичното мислене у нас бих открила изграждането на методологичен подход, който позволява да се интегрират два аспекта на градското

развитие - ефективността на интермодалните транспортни възли, обичайно свързвана с постигане на социално-икономически баланс между разходи и ползи, и ефективността на функциониране на публичното градско пространство, която изисква дефиниране на широк набор от критерии и показатели, свързани с качеството на живот, по които по-трудно се постига академично съгласие.

Авторът на дисертационния труд предприема критично изследване на международно известни научни резултати, като анализира тяхното последващо развитие и резултатите от практическото им приложение. Приемам за основателно неговото твърдение, че най-значим интерес в избраната изследователска област представлява създаденият от Бертолини модел „Възел-място“ за оценка на интермодалните транспортни възли, който проследява взаимовръзките между транспортната функция на интермодалните възли и стойността на прилежащите им публични пространства като места на осъществяване на разнообразни градски функции. Като успешен опит за операционализиране и надграждане на модела „Възел-място“ в дисертацията е оценен „Моделът на пеперудата“, използван при мащабно изследване на урбанистичната и транспортна мрежа на провинция Северна Холандия през 2013 г. Интерпретирането на този опит в социопространствения контекст на столичния град на България позволява да се изследват възможностите за адаптирането на вече успешно прилаган в урбанистичната практика модел и методологически да се обоснове подход за неговото адаптиране към спецификата на българския контекст, за да се осигури съпоставимост на резултатите от оценките. В този смисъл, убедителността на дисертационния труд е свързана и с факта, че проведените от автора му научни изследвания дават основания за формулиране на методически насоки за практическо интегриране на модела в стратегическите планови документи за градско развитие в Р България. Успоредно с това са направени препоръки относно фокуса на необходими следващи теоретични и приложни изследвания върху функционирането и управлението на интермодалните транспортни възли в променящи се градски условия.

Смятам, че авторефератът коректно представя изследователския подход на автора и описва изчерпателно осъщественият изследователски процес. Представените в две международни конференции по проблемите на градското развитие и планирането на градската мобилност и в публикуваните пет статии предварителни резултати на изследването са плод на пълноценно използвани възможности за участие в българския и международен академичен диалог.

Основните предизвикателства, с които докторантът се сблъска при разработването на дисертацията, бяха свързани с установената липса (или практическа недостъпност) на актуални статистически и градоустройствени данни, както и липсата на работещ диалог с институциите, работещи в полето на мобилността и транспорта на национално и местно ниво в България. Това е причина за направеното от автора основателно уточнение, че проведената оценка на функционирането на анализираните интермодални възли „демонстрира възприетия методически подход, но не претендира, че представя в пълна обективност актуалната ситуация по отношение на конкретните казуси“. То определя и необходимостта от продължаващо усилие за изграждане на работещи канали за връзка и

обмен на идеи и информация с всички ангажирани в процеса институции като основна стратегическа задача.

При разработването на дисертационния труд бяха преценени и максимално оползотворени всички налични възможности за подкрепа на докторантския изследователски процес. В самото начало на докторантурата, през 2017 г., в рамките на проект по програма СЕЕPUS (Urban Innovations Network, СИИ-SK-0606-07-1718) беше осъществено едномесечно обучение в Департамента по пространствено планиране към ТУ Виена, което подпомогна изграждането на европейска рамка на изследването. Успешно реализираният изследователски проект към ЦНИП при УАСГ (договор Д113/2018) предостави възможност за наблюдения и анализи на реалното функциониране на публични градски пространства в София. Проведената тримесечна специализация в Центъра за мобилност и пространствено планиране към Факултета по архитектура и инженерни науки към Университета на Гент, Белгия, в рамките на договор по програма Еразъм+ позволи да се осигури адекватна академична подкрепа в завършващия етап на докторантурата, като се подложат на обсъждане както валидността на резултатите от проведеното в София емпирично изследване, така и предлаганите методически стъпки за адаптиране на модела към различен от оригиналния урбанистичен контекст. Важно е да се отбележи, че пълноценното използване на предоставените възможности беше възможно в резултат на предхождащо сътрудничество на УАСГ с Университета на Гент, но и поради на проявена инициатива и настойчивост от страна на докторанта за установяване на актуален академичен контакт и провеждане на пълноценен обмен на информация и знание. Резултат на ясна лична визия и упоритост на докторанта беше и установеният личен контакт с чуждестранна фирма (PTV Group) предоставила възможност за безвъзмездно експериментално ползване на софтуера за мултимодално трафик симулиране Vissim 9 и Vissim 10. Включването на Васил Маджирски в работата на Акция WISE-ACT на програма COST (CA 16222), разглеждаща по-широките въздействия от въвеждането на автономен и свързан транспорт в съвременните европейски градове му предостави по-обхватен поглед върху специфични съвременни предизвикателства в полето на градската мобилност, придобиване на опит и установяване на контакти в подкрепа на изследванията по дисертацията. То следва да се оцени и като съществен личен принос на докторанта към участието на българската академична общност в международния изследователски диалог.

Познавам Васил Маджирски, от постъпването му като студент във втория випуск на програма по Урбанизъм в Архитектурния факултет през 2003 година. Като негов преподавател в бакалавърската и магистърската програма, а по-късно и като негов научен ръководител при разработване на дисертационния му труд, имах възможност да проследя с удовлетворение неговото личностно и професионално израстване и последователното разгръщане на научните му интереси, неизменно придружавани от отговорно и методически добре премислено отношение към всяко предприемано действие в професионалното поле. Неговата дейност като член на Съюза на урбанистите

в България е израз на активна професионална позиция по актуални проблеми на урбанистичното планиране в съвременните български градове.

Смятам, че представеният дисертационен труд е убедително доказателство за наличие на изключително важни за един изследовател качества, спомагащи за многопластово осмисляне на избраната темата в нейния теоретичен и практически контекст. В своята работа по дисертационния труд и по подготовките за публикация ръкописи докторантът прояви творческа дисциплинираност и коректност; изгражданите изследователски хипотези и получените резултати бяха системно и изчерпателно проверявани. Пожелавам на урб. Маджирски успешно професионално развитие и пълноценно приложение на изградената до момента многостранна компетентност, както и непресекащ изследователски интерес и уважение към съвременните български процеси.

Препоръчвам настоящият дисертационен труд да бъде публикуван, което би допринесло за по-широк междудисциплинен академичен диалог и за ползотворен обмен между теоретичното и практическо знание в съвременните български условия. Публикуването на окончателните резултати на труда на английски език би било основателна заявка за участие в по-широк теоретичен дебат върху необходимостта от познаване на и уважение към значимостта на социопространствения контекст при прилагането на модели за оценка в стратегическото и оперативно урбанистично планиране.

В заключение смятам, че **представеният дисертационен труд на тема „Влияние на интермодалните транспортни възли върху формирането на градското публично пространство“ отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Р България, Правилника за неговото приложение и нормативните документи на Университета по архитектура, строителство и геодезия.** Трудът убедително демонстрира уменията на автора да борави с голяма по обем разностранна информация, творчески да прилага съвременни изследователски методи в съвременния български контекст и да формулира убедителни теоретични и научно-приложни изводи.

Въз основа на всичко изложено по-горе с пълна убеденост предлагам на уважаемото научно жури да присъди на магистър урбанист **ВАСИЛ ГЕОРГИЕВ МАДЖИРСКИ образователната и научна степен “ДОКТОР” по професионално направление 5.7 “Архитектура, строителство и геодезия”,** научна специалност „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“.

доц. д-р арх. Елена Димитрова
член на научното жури

03 януари 2022 година
гр. София